

SPRÁVA ÚSTREDNÉHO VÝBORU SLOVENSKEJ FILOZOFICKEJ SPOLOČNOSTI O ČINNOSTI ZA OBDOBIE 1979—1980¹

Valné zhromaždenie Slovenskej filozofickej spoločnosti sa koná v dňoch 20.—21. mája 1981 v radostnej atmosfére osláv šesťdesiateho výročia založenia Komunistickej strany Československa. Je to príležitosť, aby sme si pripomenuli šesťdesiat rokov ťažkého, obetavého, avšak víťazného boja marxisticko-leninskej strany, revolučnej avantgardy československého proletariátu, ktorá sa osvedčila ako najpokrokovejšia politická sila v Československu a priviedla náš ľud k víťazstvu nad buržoáziou a k socialistickému dnešku.

Šesťdesiatročná cesta KSČ bola cestou hrdinského boja, skúšok, obetí, ale aj získania skúseností a všestranného vyzrievania strany pri tvorivom osvojení, uplatňovaní a rozvíjaní teórie marxizmu-leninizmu v konkrétnych historických podmienkach Československa. Vo svojich dejinách sa musela strana vyrovnávať s neľahkými problémami a ťažkosťami. Bolo treba čeliť nielen neustálym útokom triedneho nepriateľa, ale aj rozličným prejavom revizionizmu, pravicového oportunizmu i dogmatického sektárstva. Každé odchýlenie sa od leninského štýlu práce sa vykupovalo ťažkými obetami a škodami. Napriek rôznym prekážkam a ťažkostiam Komunistickej strana Československa dôsledne splnila svoje poslanie voči proletariátu a ľudu Československa. 'Náš ľud pod vedením KSČ dosiahol historické víťazstvo nad buržoáziou a úspešne buduje socialistickú spoločnosť, v ktorej je slobodným, zvrchovaným pánom,

zodpovedným a starostlivým hospodárom.

Ak si aj na dnešnom Valnom zhromaždení Slovenskej filozofickej spoločnosti aspoň stručne pripomínáme šesťdesiatročné dejiny KSČ, nerobíme to len pre spomienky, ale preto, že tieto dejiny poskytujú mnoho inšpirácie i veľa síl pre riešenie úloh dneška, vrátane úloh v oblasti našej marxisticko-leninskej filozofie. Pripomeňme v tejto súvislosti napríklad tento fakt. Do roku 1948 neexistovala na Slovensku pre marxisticko-leninskú filozofiu takmer žiadna inštitucionálna báza a o samotnej marxisticko-leninskej filozofii existovali len útržkovité a povrchné znalosti. Hlbšími profesionálnymi teoretickými poznatkami disponovalo len niekoľko jednotlivcov najmä z okruhu davistov. O filozofickú produkciu bol malý záujem. Až po víťazstve pracujúceho ľudu nad reakciou vo februári 1948 sa z iniciatívy a pod vedením KSČ začala budovať a rozvíjať široká inštitucionálna báza marxisticko-leninskej filozofie a prúdko rástol slovenský filozofický front, ktorý dnes predstavuje okolo 300 profesionálnych filozofov. Filozofia sa stala súčasťou stredoškolskej a vysokoškolskej prípravy, ideovopolitickej výchovy pracujúcich a celého duchovného života socialistickej spoločnosti. V rozvoji socialistickej spoločnosti a socialistického človeka, ako aj v politike KSČ vznikla a rozvíja sa objektívna filozofická potreba. Je to kvalitatívne nová, priaznivá situácia pre filozofiu, ktorú môže vytvárať len

¹ Ide o podstatnú časť správy, ktorú predniesol predseda Slovenskej filozofickej spoločnosti s. Šíma na Valnom zhromaždení SFS 20. mája 1981.

marxisticko-leninská strana robotníckej triedy.

Druhá okolnosť, ktorá bezprostredne vplýva na naše dnešné rokovanie, je vrcholenie príprav volieb do zastupiteľských zborov, ktoré sa uskutočnia o niekoľko dní. Toto je významným podnetom nielen pre prejav dôvery našich občanov politike strany a Národnému frontu, ale aj pre zvýšenie našej aktivity, pre skvalitnenie a zefektívnenie celej našej práce v súvislosti s plnením úloh siedmeho päťročného plánu i konkrétnych volebných programov.

Najvýznamnejšou udalosťou, ktorá bezprostredne ovplyvňuje naše dnešné rokovanie a stáva sa východiskovou bázou pre jeho obsahové zameranie a pre orientáciu činnosti celého slovenského filozofického frontu na ďalšie obdobie, je rokovanie zjazdu KSS a XVI. zjazdu KSČ, závery a uznesenia. Tento zjazd potvrdil dlhodobú generálnu líniu budovania rozvinutej socialistickej spoločnosti v našej vlasti prijatej na XIV. zjazde a rozpracovanej XV. zjazdom KSČ. XVI. zjazd KSČ prispel k rozpracovaniu a konkretizácii tejto línie na ďalšie roky. Vytýčil hlavné smery hospodárskeho a sociálneho rozvoja v ČSSR na roky 1981—1986. Významné a náročné úlohy vytýčil aj v oblasti prehlbovania socialistických spoločenských vzťahov, zdokonaľovania politického systému a rozvíjania socialistickej demokracie, ako aj v oblasti vedy, kultúry, ideológie a formovania nového socialistického človeka.

Etapa budovania rozvinutej socialistickej spoločnosti kladie veľké, zložité a náročné úlohy aj pred náš filozofický front. Veď plnenie všetkých úloh budovania rozvinutej socialistickej spoločnosti sa zauzluje v otázke formovania nového socialistického človeka. Zahŕňa zápas o socialistické vedomie a uvedomenie, tvorivé myslenie a aktívny životný postoj nielen

vedúcich a riadiacich pracovníkov, ale aj (či predovšetkým) širokých mas pracujúcich, najmä príslušníkov robotníckej triedy. Aktuálnejšie ako kedykoľvek inokedy sú slová V. I. Lenina: „Živá tvorivá činnosť mas — to je základný činiteľ nového života v spoločnosti... Socializmus nemožno vybudovať príkazom zhora. Jeho duchu sa priecí kancelársko-byrokratický automatizmus. Socializmus živý, tvorivý, je výtvarom ľudových mas samotných.“ (1, s. 277—278) L. I. Brežnev pri šesťdesiatom výročí VOSR v tejto súvislosti povedal: „Vo všetkých sférach života a rozvoja našej spoločnosti čoraz väčšiu úlohu bude zohrávať úroveň uvedomelosti, kultúry, občianskej zodpovednosti sovietskych ľudí. Vychovať v človeku zameranosť na vysoké spoločenské ciele, ideové presvedčenie, skutočný tvorivý vzťah k práci — to je jedna z najvýznamnejších úloh. Tu prechádza veľmi vážny front boja za komunizmus. Od našich víťazstiev na tomto fronte bude čoraz viac závisieť i vývoj ekonomickej výstavby i sociálne politický rozvoj krajiny.“ (2, s. 15) Nie náhodou sa v tejto súvislosti aj v *Správe o činnosti strany a vývoji spoločnosti od XV. zjazdu KSČ a ďalšie úlohy strany* na XVI. zjazde KSČ zdôraznilo: „Mohutný zdroj tvorivých síl a schopností predstavuje robotnícka trieda... Jediné ona je schopná zjednotiť záujmy všetkého pracujúceho ľudu a viesť ho k beztriednej spoločnosti, uskutočňovaniu ušľachtilých ideálov socializmu a komunizmu.

Našou základnou povinnosťou je dbať o to, aby robotnícka trieda bola dobre pripravená na plnenie týchto historických úloh, aby sa ďalej rozvíjala jej triedna uvedomelosť, disciplinovanosť a kolektívnosť, zlepšovali jej pracovné a životné podmienky. V rozvoji a uplatňovaní jej tvorivých síl, v rozširovaní jej účasti na riadení výroby, na politickom a spoločenskom

živote krajiny vidíme základný predpoklad úspechov našej socialistickej výstavby.“ (3) Ak sa hovorí o potrebe vysokej vyspelosti a uvedomelosti robotníckej triedy a širokých mäs pracujúcich, nejde len o ich osvetársku vzdelanosť, ale o ich historické sebauvedomenie ako rozhodujúceho dejinotvorného subjektu, o uvoľnenie a kultivovanie ich vlastnej tvorivosti a spoluúčasti na všetkých formách hodnototvornej činnosti, vrátane činnosti na úrovni filozofie, vedy a umenia bez toho, že by sa museli stať filozofmi, vedcami a umelcami. Aby sa robotnícka trieda a široké pracujúce masy mohli takto prejavovať (a toto prejavovanie nie je len humánnou požiadavkou, ale aj ekonomickou a politickou nevyhnutnosťou v ďalšom rozvoji socialistickej spoločnosti), ich každodenné vedomie a myslenie sa musí pozdvihnúť na úroveň vedeckého vedomia v podobe osvojenia vedeckého svetonázoru a musí získať filozofický atributívny rozvoj.

Tieto skutočnosti vyjadrené aj v materiáloch XVI. zjazdu KSČ spomíname na Valnom zhromaždení Slovenskej filozofickej spoločnosti najmä preto, že požadujú, aby marxisticko-leninská filozofia rozvíjala svoju autentickú podstatu a prejavovala sa predovšetkým ako filozofické sebauvedomenie robotníckej triedy, nástroj jej revolučnej praxe pri premene sveta a „hlava“ jej historického humanizačno-emancipačného poslania. Za najväčší objav filozofickej aktivity Marxa a Engelsa právom pokladal Lenin „objasnenie svetodejinnej úlohy proletariátu ako tvorcu socialistickej spoločnosti“. (4, s. 588) Skúmanie, podnecovanie a rozvíjanie subjektu rozvoja socialistickej spoločnosti vo všetkých oblastiach a formách jeho prejavu patrí aj dnes k hlavným úlohám našej filozofie. Táto úloha je o to ťažšia, že dialektika subjektu a objektu sa v rozvoji socialistickej spoločnosti

rozvíja a v rozvinutej socialistickej spoločnosti získava nový stupeň rozvoja. Tu má zdôvodnenie téza, že marxisticko-leninská filozofia od začiatku svojho vzniku nie je filozofiou, ktorá sa zameriava len na vysvetľovanie sveta a poskytovanie celkového pravdivého obrazu o ňom, ale je aj prostriedkom jeho revolučnej premeny konkrétnym triednym subjektom, ktorým je robotnícka trieda. Preto sa v tejto filozofii spája prísna vedecká analýza objektívneho sveta a vytváranie vedeckého obrazu o ňom s odhaľovaním a aktivizovaním subjektu jeho revolučnej premeny, ktorým je robotnícka trieda ako „trieda pre seba“ na čele s marxisticko-leninskou stranou a straníckym hodnotením všetkého revolučného úsilia z jej triednych pozícií. Prísna vedeckosť v marxisticko-leninskej filozofii sa organicky spája s proletárskou straníckosťou, teória s revolučnou praxou, dôsledný reálny humanizmus s triednou pozíciou robotníckej triedy a s nezmieriiteľnosťou voči reakčným ideológiám. V tomto zmysle je stále aktuálny významný dokument *Poučenie z krízového vývoja v strane a spoločnosti po XIII. zjazde KSČ*. Prejavy bezideovosti, svetonázorovej nevyhranenosti a odklon od jasného triedneho hodnotenia jednotlivých historických udalostí, postov a problémov môžu oslabiť a znehodnotiť tvorbu aj najnadanejších filozofov.

Vznikom marxistickej filozofie nastal skutočne revolučný obrat v dejinách filozofie. Filozofia si vytvára kvalitatívne nový vzťah k vede a umeniu, spoločenskej praxi i k človeku. Úlohou filozofie už nie je len sprostredkovanie pravdivých filozofických poznatkov, ale musí aj mobilizovať ľudí k revolučným činom, ovplyvňovať ich aktívny postoj k svetu a životu. Aj keď marxisticko-leninskú filozofiu nemožno zredukovať na filozofiu človeka, ani na filozofiu revoluč-

nej praxe, pretože vždy zostáva *uce-
lenou* filozofiou materiálnej skutoč-
nosti, je to filozofia pre človeka a pre
revolučnú socialistickú a komunistic-
kú prax. V službe človeku a revoluč-
nej praxi nachádza svoj najhlbší zmy-
sel, najvyšší cieľ i najvýznamnejšiu
hybnú silu svojho tvorivého rozvoja.
Samí zakladatelia tejto filozofie sa
ako vynikajúci filozofi a vedci a re-
álni humanisti stali praktickými revo-
lucionármi a ideológmi robotníckej
triedy, vďaka čomu boli schopní robiť
revolučné objavy a prevraty aj vo fi-
lozofii.

Je potrebné znovu zdôrazniť tieto
základné charakteristiky marxisticko-
leninskej filozofie aj v súvislosti s jej
úlohami vo svetle XVI. zjazdu KSČ.
Ak naša filozofia a filozofi nechcú
byť iba pasívnymi účastníkmi udalos-
tí, či kritizujúcimi teoretikmi, ale chcú
byť aktívnymi a angažovanými spolu-
tvorcami socialistickej a komunistic-
kej spoločnosti, ktorí sa svojimi špe-
cifickými prostriedkami tvorivo zúčast-
ňujú na plnení generálnej línie výstav-
by rozvinutej socialistickej spoločnos-
ti, musia disponovať vlastným filozof-
ickým sebauvedomením a vysokou po-
litickou zodpovednosťou, aby mohli
svoje úlohy a povinnosti kvalifikova-
ne a zodpovedne plniť. Musíme vychá-
dzať z toho, že filozofia je teoreticko-
metodologickým základom ucelenej
marxisticko-leninskej teórie, ktorá je
ideovým nástrojom praktického revo-
lučného komunistického hnutia a zá-
kladom stratégie, taktiky a politiky
marxisticko-leninskej strany. Marx-
isticko-leninská filozofia je živá, revo-
lučne činná filozofia, ktorá sa v revo-
lučnom boji neustále tvorivo rozvíja
a musí rozvíjať. V tom je jej najväčšia
sila, nepremožiteľnosť a perspektíva.
Spoločensko-praktické, revolučne pra-
menné a triedno-stranícke aspekty
marxisticko-leninskej filozofie nespo-
míname preto, aby sme podcenili jej
ostatné aspekty, ako sú: dejinnofilo-

zofický, vedecký, imanentno-filozofic-
ký a pod., ale preto, aby sa tieto as-
pekty vo vzťahu k prvým hlbšie po-
chopili. Nesmieme ani na okamžik
zabúdať, že aj budovanie rozvinutej
socialistickej spoločnosti má a ešte
dlho bude mať charakter *ostrého tried-
neho boja medzi silami socializmu a
kapitalizmu*, že náš triedny nepriateľ
je veľmi agresívny, vedie proti nám
nevyhlásenú psychologickú vojnu. Na
dosiahnutie svojich cieľov používa
demagógiu, rôzne podvratné akcie
i kontrarevolučné sily. To je v súlade
s jeho koncepciou reideologizmu.
V tejto situácii oslabenie triednej os-
tražitosti a bojového revolučného cha-
rakteru marxisticko-leninskej filozo-
fie, poľavenie v boji proti politickej
a ideologickej naivite, sklon k akade-
mizmu, kabinetizmu, ideologickému
neutralizmu a politickému indifere-
ntizmu vo filozofickej činnosti by mohlo
mať negatívne dôsledky tak pre plne-
nie spoločensko-praktických funkcií
marxisticko-leninskej filozofie, ako aj
pre ňu samu. Príkladov na potvrdenie
tohto názoru máme z nedávnej min-
losti viac ako dost. Heslá a pokusy
predstavitelov revizionizmu o dezide-
ologizačné „zvedčenie“, „intelektu-
alizačné“ a „humanizačné obrodenie“
marxisticko-leninskej filozofie mali za
cieľ zbaviť ju vlastnej triednej tváre,
oslabiť triednu bdelosť, revolučno
triednu bojovnosť, kritickosť a seba-
kritickosť. Oslabovanie týchto rozme-
rov marxisticko-leninskej filozofie
kráča ruka v ruke s oslabovaním jej
dejinnofilozofickej, vedeckej i vlast-
nej filozoficko-systémovej fundovanos-
ti. To platí samozrejme aj obrátene.
Bez dejinnofilozofickej, vedeckej a
imanentno-filozofickej fundovanosti
marxisticko-leninskej filozofie n'et jej
skutočnej revolučnosti, proletárskej
triednosti, straníckosti a bojovnosti.
Náročné úlohy v súčasnej etape rozvo-
ja socializmu môže naša filozofia ú-
spešne plniť len vtedy, ak bude dis-

ponovať vysokou filozofickou kvalitou, ak sa sama bude neustále zdokonaľovať, prehlbovať svoj dialektickomaterialistický a vedecký charakter, kultúru kategoriálno-pojmového systému, opierať sa o tvorivé prepracovanie a rozvíjanie dejinnofilozofických hodnôt a vlastných imanentných zdrojov vývoja. To znamená, že musíme filozofiu komplexne a harmonicky rozvíjať ako ucelený štruktúrovaný systém; žiadnu jej štruktúrnu zložku, rovinu či aspekt nemôžeme podceňiť alebo zanedbať.

Tieto myšlienky v súvislosti s rokováním a zneseniami XVI. zjazdu KSČ sme v prvej časti našej správy uviedli preto, že aj stanovy našej spoločnosti nás pri vytyčovaní poslaní a hlavných úloh zaväzujú k tomu, aby sme vytvárali predpoklady pre optimálny rozvoj marxisticko-leninskej filozofie, rozširovali a propagovali jej výsledky doma i v zahraničí, získavali vedeckých pracovníkov k aktívnej spolupráci a prispievali tým k rozvoju Československej socialistickej spoločnosti.

Nový charakter našej marxisticko-leninskej filozofie a náročné úlohy, ktoré má v spoločnosti plniť, vyžaduje venovať zvýšenú pozornosť otázkam jej inštitucionalizácie, organizácie riadenia a propagácie. Tento rozmer marxisticko-leninskej filozofie a činnosti jej pracovísk kladie pred celý náš filozofický front a Slovenskú filozofickú spoločnosť celý rad netradičných problémov, ktoré budeme musieť po novom riešiť. Ich riešenie priamo a vo väčšej miere, než si to uvedomujeme, ovplyvňuje tvorivý rozvoj našej filozofie a kvalitu plnenia všetkých jej funkcií.

Hlavným cieľom nášho Valného zhromaždenia je triezvo, náročne, s kritickým a sebakritickým pohľadom posúdiť našu prácu, vyzdvihnúť a zhodnotiť jej pozitívne výsledky, odhaliť to, čo prekáža v napredovaní, vytyčiť

základný smer a hlavné úlohy našej práce v ďalšom funkčnom období.

Vychádzajúc z podstaty, charakteru a poslania marxisticko-leninskej filozofie v našej socialistickej spoločnosti, opierajúc sa o stanovy a riadiac sa uzneseniami posledného Valného zhromaždenia, si výbor Slovenskej filozofickej spoločnosti vypracoval koncepciu, vytyčil hlavné úlohy a plán činnosti na celé dvojročné funkčné obdobie. Podľa tejto koncepcie a plánu výbor pracoval a usmerňoval Slovenskú filozofickú spoločnosť.

Na schôdzach výboru Slovenskej filozofickej spoločnosti sme sa okrem iného vyjadrovali za účasti pozvaných zodpovedných pracovníkov k otázkam prípravy poslucháčov filozofie ku koncepcii časopisu *Filozofia*, k zapojeniu filozofických pracovísk a pracovníkov filozofie do riešenia úloh vytyčených Jednotným programom spoločenských vied po XV. zjazde KSČ a prerokúvali prácu odbočiek Slovenskej filozofickej spoločnosti. Tým sme sa usilovali plniť prvé dva body uznesenia minulého Valného zhromaždenia, v ktorých sa výboru Slovenskej filozofickej spoločnosti uložilo aktivizovať členov v smere tvorivého rozvoja marxisticko-leninskej filozofie a zvyšovania účasti slovenského filozofického frontu na plnení uznesení XV. zjazdu KSČ.

Na schôdzach výboru Slovenskej filozofickej spoločnosti sme venovali pozornosť aj otázkam zastúpenia našich filozofov na rôznych medzinárodných podujatiach. Aj keď i tu máme možnosti iba morálneho vplyvu na príslušné pracoviská a inštitúcie, využívali sme ich, aby sme plnili uznesenia Valného zhromaždenia „aktívne sa podieľať na organizovaní, zabezpečovaní a koordinovaní účasti členov Slovenskej filozofickej spoločnosti na významných filozofických podujatiach v zahraničí“. Možno konštatovať, že účasť našich filozofov na rôznych medzinárodných podujatiach, akými sú

Svetový filozofický kongres, Varnianská škola, Heglovský kongres a rôzne semináre, porady a podujatia sa zvyšuje po kvantitatívnej i kvalitatívnej stránke. Sú tu však ešte značné rezervy, na využitie ktorých sa musia zamerať najmä vedúci filozofických pracovísk (hlavne mimobratislavskí) a vyvinúť v tomto zvýšenú aktivitu. Žiada sa aj viac a hlbších informačných správ od účastníkov medzinárodných filozofických podujatí na stránkach časopisu *Filozofia* a na iných fórach, aby sa skúsenosti a poznatky z týchto podujatí včas dostávali do povedomia našej filozofickej verejnosti.

V marci 1981 navštívil našu spoločnosť predseda Svetovej filozofickej asociácie prof. dr. A. Diemer z Düsseldorfu. Oboznámili sme ho s činnosťou našej spoločnosti a na stretnutí za účasti predsedníctva výboru a niektorých členov Slovenskej filozofickej spoločnosti sme hovorili o aktuálnych otázkach súčasnej filozofie. Prof. Diemer nás oboznámil s témou a prípravami 17. Svetového filozofického kongresu, ktorý sa bude na tému *Filozofia a kultúra* konať r. 1983 v Montreali. Myslíme, že toto stretnutie bolo, najmä z hľadiska informatívneho, obojstranne prospešné.

Tažiskom výboru Slovenskej filozofickej spoločnosti bola organizácia seminárov interdisciplinárneho charakteru a prednáškovej činnosti našich i zahraničných odborníkov s diskusiou.

Možno povedať, že interdisciplinárne celoslovenské dvoj-trojdňové semináre si už získali všeobecný záujem nielen medzi filozofmi, ale aj medzi pracovníkmi viacerých vedných odborov. Preto nemáme problémy ani so zabezpečením účasti. To nás filozofov ctí, ale i zaväzuje. Získanú dôveru nesmieme sklamať, musíme na nej budovať a zodpovednou prácou ju ešte upevňovať. Viacerí naši členovia vykoná-

vajú v tomto smere záslužnú prácu. Pripomeňme najmä ss. Zigu, Bodnára, Topoľského, Černíka, Filkorna, Šímu, Siráckeho, Cigera, Dubničku.

V uplynulom funkčnom období sme poriadali dva trojdňové interdisciplinárne semináre. Prvý na tému *Hodnoty, hodnotenie, poznávanie* sa uskutočnil r. 1979 v Krpáčovej. Zúčastnilo sa na ňom vyše šesťdesiat účastníkov z oblasti filozofie, ale aj estetiky, psychológie, pedagogiky a práva. Seminár mal celoštátny charakter. Okrem referentky Popelovej-Otáhalovej, Mužíka a Dorotíkovej sa na seminári zúčastnilo deväť pracovníkov z Čiech. Zo zahraničných účastníkov bol prítomný jeden z BLR a štyria zo ZSSR, ktorí pedagogicky pôsobia v ČSSR. Seminár mal vysokú teoretickú úroveň. Problematika vyvolala živú diskusiu, najmä v besede za „okrúhlym stolom“. Jej hodnota bola najmä v jej medziodborovom charaktere. Časť materiálov sme publikovali v časopise *Filozofia*.

Druhý celoslovenský interdisciplinárny seminár sme zorganizovali r. 1980 opäť v Krpáčovej na tému *Teoreticko-metodologické otázky spoločenskovedného výskumu a interdisciplinárnej spolupráce medzi disciplínami marxizmu-leninizmu*. Na seminári bolo prítomných vyše šesťdesiat účastníkov. Téma i sám seminár opäť našli pochopenie nielen u filozofov, ale aj u ekonómov, vedeckých komunistov, historikov, sociológov a vedeckých ateistov. Referáty boli zodpovedne pripravené a vyvolali živú a obsiahlu diskusiu, najmä v besede za okrúhlym stolom. Diskusia ukázala potrebu prehĺbovať spoluprácu filozofov s predstaviteľmi ostatných zložiek marxizmu-leninizmu. Podcenenie tejto spolupráce sa prejavilo v nedostatočnom riešení spoločných problémov v oblasti teórie i pedagogickej praxe, najmä vo výchovno-vzdelávacom procese vysokoškolákov. Škoda, že seminára sa

nezúčastnili všetci vedúci pracovníci zodpovední za riadenie príslušných disciplín marxizmu-leninizmu. Niektoré materiály aj z tohto seminára sme publikovali v časopise Filozofia.

Hodnota týchto seminárov je aj v tom, že popri skúsených pracovníkoch sa na nich zúčastňujú aj mladí, začínajúci pracovníci. Bude potrebné, aby sa problémy a závery diskusie z týchto seminárov vo väčšej miere sprístupnili širšej verejnosti, najmä formou publikovania.

Za uspokojivé možno pokladať aj pokračovanie v tradičnej prednáškovej činnosti na pôde Slovenskej filozofickej spoločnosti. Každá prednáška je spojená s diskusiou. V tomto funkčnom období sme zorganizovali sedem prednášok. Priemerná účasť na prednáške je tridsať poslucháčov. Potešiteľné je, že medzi nimi sa častejšie objavujú aj pracovníci z iných vedných odborov. Po každej prednáške je pomerne živá diskusia, na ktorej sa neraz zúčastnia aj nefilozofi.

Pokiaľ ide o prednáškovú a diskusnú činnosť, je potrebné, aby získala pravidelnejší rytmus a viazala sa na jedno miesto a pravidelný čas. Škoda, že na týchto prednáškach a diskusiách sa nedostatočne zúčastňujú mladí filozofickí pracovníci z vysokých škôl a vedeckí aspiranti. Aj v súvislosti s prednáškovou činnosťou sa ukazuje potreba väčšej publicity. Výbor Slovenskej filozofickej spoločnosti bude musieť tieto otázky hlbšie premyslieť a riešiť. Ukazuje sa aj potreba, aby sa na tieto prednášky a diskusie zaradili otázky vlastnej filozofickej tvorby v podobe kritickej analýzy a seriózneho hodnotenia jednotlivých knižných i časopiseckých prác, alebo prediskutovanie aktuálnych problémov našej filozofickej práce. To je spôsob, ako vytvárať správny obraz filozofov o sebe samých, rozvíjať sebauvedomenie a duch kritickej náročnosti, tvorivého nepokoja, ale aj zaslúženého hodno-

tenia tých prác a jednotlivcov, ktorí si to zaslúžia.

Interdisciplinárne semináre a čiastočne aj prednášková činnosť na pôde Slovenskej filozofickej spoločnosti boli aj najvýznamnejšími konkrétnymi formami spolupráce s jednotlivými vedeckými spoločnosťami pri SAV. Osvedčené formy spolupráce máme s psychologickou a sociologickou spoločnosťou pri SAV; významné kroky sme urobili aj v spolupráci s ekonomickou a biologickou spoločnosťou pri SAV a teraz sa črtá niekoľko podujatí aj s astronomickou spoločnosťou.

Pokiaľ ide o plnenie uznesenia požadujúceho vynakladať väčšie úsilie pri zvyšovaní aktivity činnosti pobočiek Slovenskej filozofickej spoločnosti, výbor Slovenskej filozofickej spoločnosti vykonal viacero opatrení.

K spokojnosti sa nám nedarilo plniť uznesenie o prehlbovaní a rozšírení spolupráce s Československou filozofickou spoločnosťou — Filozofickou jednotou pri ČSAV.

V tomto smere máme dosť nevyužitých rezerv a Slovenská filozofická spoločnosť môže dať účinný podnet k tvorivému nepokoju, kritickej pracovnej náročnosti a tvorivej pracovnej atmosfére celému filozofickému frontu. V žiadnom prípade však v tomto smere nenahradí činnosť jednotlivých pracovníkov a ich vedúcich.

Objektívne príčiny spočívajú v tom, že nie je štatutárne a inštitucionálne doriešená (nie však našou vinou) organizačná báza medzi Slovenskou filozofickou spoločnosťou a Československou filozofickou spoločnosťou — Filozofickou jednotou pri ČSAV. To má potom negatívne dôsledky aj v oblasti reprezentácie týchto spoločností vo vzťahu k zahraničiu. Tieto otázky sa riešia viac-menej náhodne a improvizovane.

Slovenská filozofická spoločnosť vyvíja svoju činnosť ako samostatná spo-

ločnosť na základe vlastných stanov, ktoré boli vypracované podľa dočasných vzorových stanov vedeckých spoločností pri SAV a schválené na 63. zasadnutí Predsedníctva SAV dňa 1. decembra 1969. Aj keď tieto stanovy by sa v niektorých smeroch mali upraviť, ako celok umožňujú v súčasných podmienkach rozvíjať pozitívne činnosť Slovenskej filozofickej spoločnosti. O tom svedčí aj dnešná správa.

*

Úlohy, ktoré pre Slovenskú filozofickú spoločnosť, pre všetky filozofické pracoviská a pre každého pracovníka vyplývajú z praxe výstavby socialistickej a komunistickej spoločnosti a najmä uznesení XVI. zjazdu

KSČ a zjazdu KSS, sú veľmi náročné. Strana právom očakáva, že slovenská filozofia i jednotlivé filozofické pracoviská a pracovníci poskytnú významnú pomoc pri jej poznávacej, programátorskej, organizačno-riadiacej i ideologickej činnosti, že poskytnú teoreticko-metodologické východiská a svetonázorový základ pre koncepcnejšie a plánovitejšie usmerňovanie procesu organického spájania vedecko-technickej revolúcie s prednosťami socializmu pre formovanie nového socialistického človeka i hlbšie poznávanie dialektiky rozvoja našej socialistickej spoločnosti ako funkčnej zložky svetovej socialistickej sústavy. Na tieto úlohy sa musí naša filozofia dobre pripraviť a neustále sa skvalitňovať.

LITERATÚRA

1. LENIN, V. I.: Spisy 26.
2. BREŽNEV, L. I.: Velikij oktjabr i progres čelovečestva. Moskva 1977.
3. Správa o činnosti strany a vývoji spoločnosti od XV. zjazdu KSČ a ďalšie úlohy strany.
4. LENIN, V. I.: Spisy 18.

UZNESENIA VALNÉHO ZHROMAŽDENIA SLOVENSKEJ FILOZOFICKEJ SPOLOČNOSTI PRI SLOVENSKEJ AKADEMII VIED

Valné zhromaždenie Slovenskej filozofickej spoločnosti

1. Schvaľuje

- a) správu výboru SFS o činnosti za uplynulé funkčné obdobie;
- b) správu výboru SFS o hospodárení za uplynulé funkčné obdobie;
- c) správu revíznej komisie SFS;
- d) návrh Ústredného výboru SFS predĺžiť funkčné obdobie Ústredného výboru SFS na 3 roky.

2. Ukladá výboru SFS

- a) zvyšovať aktivitu členov SFS, orientovať ju na tvorivý rozvoj marxisticko-leninskej filozofie,

na zvyšovanie účasti slovenského filozofického frontu na plnení úloh vytýčených XVI. zjazdom KSČ v oblasti svetonázorovej výchovy a v boji proti vplyvom buržoáznych a revizionistických filozofických koncepcií;

- b) viesť členov SFS k tomu, aby svoju vedeckovýskumnú činnosť sústredili na riešenie aktuálnych problémov výstavby rozvinutej socialistickej spoločnosti, najmä v rámci úloh ŠPZV, aby pomáhali strane v jej poznáva-